Död råtta, fas 1

Novell

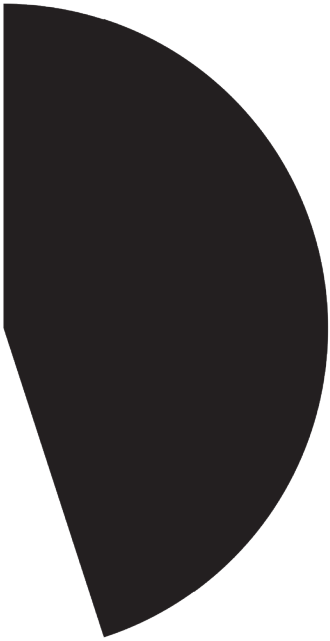

Simon F. Kant

I översättning av
Simon K. Jensen

Död råtta, fas 1

Att leva på gatan. Det är en klyscha. Det finns ingen som lever på *gatan*. Vi lever på jorden, precis som alla andra. På dagtid vandrar vi omkring. På trottoarer, på cykelvägar, på stigar, på gräsmattor, och ja, även på gator ibland. När vi behöver vila sätter vi oss. På bänkar, på trappsteg, på soptunnor, på trottoarer, på gräsmattor, och nej, inte på gator. Vi gillar inte gator. Det finns ingen mat på gator.

Det är vårt arbete att vandra omkring, och vi har ingenstans att ta vägen när kvällen är kommen. Så vi letar efter en sovplats där vi kan vara i fred. En sådan är svår att hitta. Ni andra tycker inte om oss. Vi sover där man inte får sova, vi skrämmer era barn när man inte får skrämmas, vi tittar lustfyllt på era tonåringar där man inte får titta, vi berusar oss när man inte får berusa sig, vi pissar och skiter där man inte får pissa och skita.

Vi måste vara där ni är. Om vi håller oss borta svälter vi. Det är inte för att störa er att vi är där. Det är inte för att vi gillar er. De flesta av oss gillar bara några få. Jag är ett undantag, jag gillar ingen. Jag gillar inte oss, jag gillar inte er, och jag gillar inte era barn, era husdjur, era trädgårdar, era bilar. Men jag har en ny katt nu. Henne gillar jag.

Om man lever på gatan lär man sig en del bra knep. Ännu en klyscha. De flesta av oss lever inte, de är bara på besök. Några dör, några hamnar i fängelse eller på sjukhus, några blir räddade, några blir frälsta och några lyckas hitta en bättre plats. Det är ytterst få som lever som jag gör. Och jag har inte ”lärt mig en del bra knep”. Att säga så är som att säga att när ni tar bussen hem från jobbet är det ”ett bra knep ni har lärt er”. När ni går till lokala supermarknaden och handlar är det ett knep. När ni lånar en bok på biblioteket är det ett knep. Nej, det är er *vardag*. Det är fullständigt normalt, helt vanligt, och det är inga knep ni håller på med. Samma för mig, fast en annorlunda vardag.

Igår fick jag både nya byxor och en ny tröja. Byxorna är begagnade, men de har tvättats. Tröjan är splittrans ny, köpt och betald i finbutik, inte second hand, helt ny. Det är fleece och den är mörkblå och varm. Ni undrar hur jag hade råd med den, eller? Skit samma, jag tänker berätta i alla fall för det som hände hör till ovanligheterna.

Jag kom gående i slutet av allén, sedan svängde jag av mot torget. Vid fontänen sitter alltid några stinkande alkisar och gapar. Det finns många skäl till att de sitter där. För det första är det nära till butiken med öl och vin, och folk som dricker i den utsträckningen orkar inte röra sig långt sist på eftermiddagen. För det andra finns det en del barn och förälskade par som kastar mynt i bassängen, det kan bli en liten slant då och då, efter mörkrets ankomst. För det tredje är bänkarna bra,

och det finns ett par bord också. För det fjärde finns det en offentlig toalett femtio meter bort. De flesta lägger självklart inte en femma för att komma in utan använder buskarna och blomkrukorna. Men när akut diarré slår till är det bra att veta vart man ska. För det femte är det liv på platsen, många människor som rör sig, stressar förbi, stannar upp och grälar, stöter mot varandra och tappar sina saker. Plånböcker hör till ovanligheterna, men det händer. Unga människor går förbi. Gamlingar och fyllon mår bättre när de har unga inom räckhåll. ”Tjena tjejen, vart är du på väg?” och allt det där. Oerhört tröttsamt. Men faktum är att en stor folkmängd genererar pantburkar, plastpåsar, halva hamburgare, flaskor med läsk och andra typer av nyttiga sopor, och underhållning. För det sjätte är det vatten i fontänen. Det kan faktiskt drickas, i nödfall. Och man kan tvätta sig i det, eller svalka sig. På vintern är det stängt, och då är det endast få som samlas där. Men på sommaren kan man se fyllona ritualdansa i det heliga vattnet först på kvällen. På natten vaknar kanske de mest utslagna i nerpissade kläder. Då kan de sätta sig en stund i bassängen med kläderna på eller bara doppa röven innan de går vidare. Detta kan möjligen vara ett ”bra knep”, jag vet inte. Det är deras sätt att leva, inte mitt.

När jag såg tusenkronorssedeln lade jag också märke till att en av personerna på närmaste bänken höll på att resa sig, ovanligt fort, och när han stapplande började gå blev det tydligt att han styrde rakt mot samma mål som jag. Vi ökade takten och jag började vifta med armarna och samtidigt ropa för att avleda hans uppmärksamhet och kanske förvirra honom, bromsa honom, bara de få sekunder som behövdes för att hinna först fram.

– Stopp! Stanna! Polis! Stopp!

Det fungerade inte, så jag började springa, tre meter från målet och till sist slängde jag mig framstupa med armarna utsträckta. Mina fingrar fångade sedeln några centimeter framför hans högra fot. Smärtan var enorm. Jag hade skrapats av asfalten och såg samtidigt hur han lyfte sin stövel för att sparka mig. Men jag rullade snabbt åt sidan och började resa mig upp innan han vacklande hann fatta vad som hände. Alkisarna är inte kända för att vara tränade i närkamp, och när jag kom på fötter backade han instinktivt samtidigt som han skränade.

– Den är min. Det där är min tusenlapp. Ge hit den.

– Inte en chans. Jag plockade upp den från marken och nu är den min. Ta det lugnt nu. Gå tillbaka till din bänk, pussa din flickvän, drick din öl. Jag kom först, acceptera det. Ta det lugnt, gå och sätt dig.

– Din jävel. Jag ska ...

Jag såg att han vände sig och började gå mot sin lilla grupp. Ett par stycken hade rest

sig och var på väg mot oss. Så jag sprang därifrån, och det var inte svårt att slippa undan de få som följde efter.

I parken tog jag av min ryggsäck och lade mig och vilade på gräset. Det är nästan alltid skönt, speciellt på sommaren. Då ligger ni också där, ni normala, och ingen lägger märke till att jag är lite smutsigare, att jag spanar efter glömda saker, att min blick är flaxande. Jag smälter ihop med gräsmattan och blir en del av helheten, en del av gemenskapen. Unga människor som pratar, äter korv och dricker öl.

Jag måste ha somnat på grund av utmattning och smärta för jag vaknade abrupt och insåg att en katt slickade på min vänstra hand. Blodet var nästan borta och jag lät henne slicka samtidigt som jag satte mig upp och lät min högra hand stryka henne milt över ryggen. Det verkade vara en fin katt. Den var smal, som jag.

– Du är en fin katt. Är du en fin katt?

Katten tittade upp när jag började prata. Sedan drog den sig hastigt bakåt, men stannade kvar istället för att fly. Kanske kände den en samhörighet nu när den hade fått i sig lite av mitt stelnade blod?

Nej, den slags nycker är det bara ni som håller på med, vi utomhusingar är superpragmatiska. Här finns ingen metafysik, inga helande kristaller, inga själar och religiöst nonsens. Visst finns det några frälsta galningar, men de klarar sig sällan länge. Skyddet man får från Gud, Allah, Jesus eller Jungfru Maria är mycket mindre värt än en tom sopsäck, och de få som insisterar på att lägga energi på sina villfarelser lämnar oss snabbt, ibland som räddade, ibland som döda.

Men jag tyckte det var märkligt att katten betedde sig som en hund. Den slickade som en hund och bet inte. Det var något med kroppsspråket som påminde mig om en hund. Kanske hade den tidigare haft en följeslagare som var hund och nu gått över till människa. Från hund till människa. Är det en förbättring för en katt?

Jag reste mig och gick därifrån. För många hippies. Jag hatar hippies. De försöker ge sken av att jag är precis som dem, att de är precis som mig. När de dricker vin, röker hasch och spelar gitarr är de sociala, kramgoa, kyssandes, givmilda. De bjuder på ett glas eller två och frågar vad jag sysslar med som om det inte vore uppenbart. De engagerar sig i samtal om världens orättvisor och kommer med filosofiska utläggningar. De är bra lyssnare. Men jag måste hela tiden veta min plats. Det är deras gitarr (som jag får låna en stund), det är deras vin (som de bjuder på), det är deras teorier (som jag måste acceptera). När de blir trötta går de hem. Ibland blir det efterfest, och det är deras efterfest, inte min. Några minuter innan alla går ser jag dem viska i mörkret, flickvännerna är värst, de pekar på mig när de tror jag inte ser, och kort efter kommer alfahannen fram och tackar mig.

– Du, Simon, ta hand om dig. Du är verkligen trevlig. Väldigt inspirerande att träffa dig. Vi måste vidare. För jävligt att samhället inte fungerar alls. Verkligen. Men tack för att du berättar om din situation. Har du pengar till mat?

Ibland får jag en femtiolapp. Sedan försvinner de illa kvickt. Jag står tillbaka ensam och kåt med en känsla av att ha utfört ett hårt arbete. De har fått sitt rena samvete, de har uppfyllt sin solidaritetskvot, de kommer att knulla och sova gott.

Men igår gick jag innan de kom för nära. Jag hade tusen kronor och katten följde med. Vi skaffade saker och båda fick mat. Vi sov på hotell, katten drack vatten, jag drack en öl, tittade på porrfilm på stor skärm och runkade utan att smyga. Båda somnade tidigt, vaknade sent, duschade och checkade ut strax innan elva. Idag är vi utvilade, friska, mätta, rena och jag har dessutom sjutton kronor i fickan. Att få så mycket ur en enda tusenlapp är faktiskt ett knep jag kan. Det finns många relativa fenomen, och pengars värde är ett av dem. Jag kan överleva helt utan pengar, men det är svåra dagar. Tusen kronor kan ge mig tjugo enkla dagar eller tjugo underbara timmar. Jag väljer alltid timmarna.

Det är dagar som denna som gör livet värt att leva. Idag är enbart *dag*, inte arbetsdag och inte vilodag. Inga uppgifter som måste utföras. Solen skiner. Jag går till parken och sätter mig på en bänk. Min katt lägger sig bredvid mig. Hon behöver ett namn.

Det är en vanlig uppfattning att vi utomhusingar är både outbildade och obildade. Till viss del stämmer detta. Många kämpar för att överleva och det kräver styrka att inte fly när man får chansen. Alkohol är en enkel väg att ta, men naturligtvis finns det tyngre grejer i omlopp också. Och flyr man varje gång man har en ledig stund finns det inte tid att ta in något nytt. Är du utan utbildning när du blir utomhusing så förblir du utan utbildning.

Det finns högutbildade utomhusingar, men de slutar alla fortbilda sig och börjar fly så snart överlevnadsspelet börjar. De vill glömma. Speciellt de högutbildade vill glömma, inte i början, men senare när allt hopp är borta, när de vet att de aldrig kan återfå svunna tiders status. Flykt från verkligheten motiveras av att den flyende tycker illa om verkligheten. Har man levt som ni gör tycker man illa om min verklighet.

I era ögon är jag ung. Men jag har varit ung tidigare, och jag har varit utan hem och familj så länge jag kan minnas. Jag tycker inte illa om min verklighet. Jag vill inte fly. Jag vill njuta, och som ung upptäckte jag att jag njuter böcker.

Det finns böcker överallt. Folk slänger böcker i soporna. Det finns oskyddade lådor utanför antikvariat och secondhandbutiker. Det finns kasserade biblioteksböcker, kvarglömda böcker i bussar, tunnelbanor, tåg och på parkbänkar och caféer. Det finns dagstidningar, månadstidningar, universitetsavhandlingar, oavslutade manuskript

med kaffefläckar och böcker som ingen vill ha. Jag läser allt. De senaste tio åren har jag läst en bok per dag, i genomsnitt. Jag läser även det jag inte gillar. Böckerna är mitt knark, men inte på ett eskapistiskt sätt, inte för att jag vill fly. Jag gillar bara att läsa. Ord är bestående, allt annat är flyktigt.

Så vad ska katten heta? Hon är svart, hon är både tam och vild, rovdjuret finns där, tydligt, men storstaden har lärt henne att anpassa sig, gjort henne reglerad. Jag sluter ögonen och låter solljuset skapa sitt orangeröda hjärnskynke. Katten lägger en tass på min hand och rör den lätt. Rytmiskt, nästan. Hon leker igen. Mat gjorde susen.

Hon ska heta Jazz, som musiken, som Toni Morrisons roman, som det svarta, som det förgångna, som natten, som stadens ljud.

– Hej, Jazz. Tycker du om det? Jazz?

Hon spinner. Jag vet att det är på grund av mina smekningar, katter kan inte förstå människors ord, men spinnandet är ett bra svar på min fråga.

Så nu sitter vi här på bänken, Jazz och jag. Hon sträcker på sig med en rörelse som enbart kattdjur behärskar. Hade hon varit en människa hade det varit en sensuell rörelse. Folk hade stannat och tittat på henne och beundrat hennes skönhet. Eller rättare, någon idiot hade ringt polisen och sagt det ligger en sinnessjuk naken kvinna på en bänk. Men en naken katt är inget problem.

Vi människor har svårt att förstå det vi inte är vana vid. När vi först ser det ovanliga vill vi helst låtsas att vi inte har sett det. Våra hjärnor försöker till och med korrigera ögonens signaler innan de skickas till vårt medvetande. Bilden av mig i en ny blå fleecetröja, på en bänk med en nytvättad skinande katt vid min sida är inget ovanligt för de förbipasserande. Det skulle kunna vara en vanlig kille. Men bilden är ovanlig för mig. Jag ser min spegelbild i en kromfärgad plastbit som ligger nedanför bänken. Jag blir skeptisk och förstår inte det jag ser. Jag litar inte riktigt på den här bilden. Bredvid plastbiten ser jag mina skor. Då stämmer bilden bättre. Ingen vanlig kille skulle ha ett par skor som dessa.

***

Jazz och jag stannar kvar på bänken i flera timmar. Solskenet är skönt, sensommaren är här. Min favorittid. Ni vanliga blir lite galnare då, mer utlevande. Nattgatorna fylls av desperata festare som inte fick det de hade hoppats på under sommaren. Ensamma och obegripligt välklädda sitter de vid gatuköken med korv, ölburk och cigarett i hand. De är sommarromansens förlorare. De vet att det är för sent men försöker ändå. De har alla samma osäkra blick. De är rädda för varandra och fulla av självförakt. Detta är min chans. Nu är det min tur. Förra hösten låg jag med fyra

kvinnor som av helt olika orsaker hade ett behov av att straffa sig själva. Att ligga med mig är inget de hade gjort om de hade mått bra, det är sanningen. Men jag bryr mig inte. Det sägs att livet är kort. Varför ska inte jag få njuta lite medan jag är här?

Det svåraste är att hitta en plats där man kan vara i fred och samtidigt en plats som inte skrämmer kvinnan, en plats som känns trygg. Ibland måste det vara en plats som är lite smutsig på ett kinky sätt, men inte äcklig, en plats som uppfyller kriterierna för utomhus-med-främling-sexet eller den där ha-sex-med-bad-boy-upplevelse som vissa kvinnor har på sin hemliga lista. Om det sistnämnda är fallet märker jag det genast, och jag är perfekt för detta ändamål. De tycker nog jag ser lite farlig ut. Snygg och farlig, tycker de, och kanske har de rätt.

Industrihissar kan fungera, om de inte har använts som toalett, vilket tyvärr är vanligt. Parken fungerar, men bara om det är varmt och torrt. Övergivna fabriksbyggnader är bra, men de ligger ofta för långt från den plats där jag träffar kvinnan. Min favorit är hustak. Där finns det utsikt över staden och stjärnhimmelen, och på de bästa ställen finns det en varm fläkt från ventilationssystemet.

Det har hänt att kvinnor har trott att de har blivit kära i mig, men naturligtvis är så inte fallet. De flesta vill rädda mig, och de misslyckas, men några få skiljer sig från mängden. De kommer tillbaka till samma plats där de först träffade mig, spejande, upphetsade och fulla av en känsla av att livet ger mening. Jag har givit dem ett smakprov på ren frihet, jag har fått igång deras instinkter. De har övernattat utomhus, de har blottat könet utomhus och de har fått orgasm utomhus, på en osynlig och gömd plats, men mitt bland folk. Sedan kommer de tillbaka efter mer.

Jag är bra på sex. Det finns kvinnor som inte kan slappna av och kvinnor som skäms, och då tar det tid, men jag ger aldrig upp. Tid är en resurs jag inte har brist på och eftersom jag endast ser ett naket sköte ett fåtal gånger per år vill jag inte missa showen. Jag har fått en fyrtiotvåårig trebarnsmamma att vilja lämna allt, jag har fått en sjuttonårig gymnasieflicka att rymma hemifrån. Jag har inga gränser och det märker de.

Ett tag var jag med Claudia. Hon ville bo i mitt tält (på den tiden då jag ägde ett tält) och jag sade att det var helt okej för mig. Men efter elva dagar ville hon att vi skulle flytta. Då var det slut, och plötsligt var hon inte kär i mig.

***

Jag tar fram boken jag började på igår kväll. Det är en perfekt dag för grekisk mytologi. Av alla nymfer var najaderna bäst, tycker jag, jag älskar den arketypiska erotik som finns gömt där. Men efter en stund blir det ändå lite tröttsamt idag, kanske för att jag har läst historierna förut.

I min ryggsäck har jag ett tomt pappersblock. Jag har även en bruten blyertspenna. Jag tappade min kniv för en vecka sedan, men med en engångsrakhyvel får jag pennan vässad och ritar en teckning. En najad, naken och våt. Det är klassiskt, men teckningen är dålig och jag skrynklar ihop den och lägger den i botten av väskan. Toapapper.

Jazz sover. Jag sitter med papper och penna. Sedan, plötsligt, nästan som om min hjärna har bytts ut, börjar jag skriva. Jag skriver allt det du precis har läst.

Fortsättning följer ...

Detta är novell nummer **12** i serien *Tidsresor* som består av 20 korta prosastycken, skrivna i perioden 2018–2020. Eftersom flera av berättelserna utspelar sig i samma universum (eller nästan samma) kan texterna med fördel läsas i ordning.

Nästa novell i serien: https://www.simonjensen.com/pdf/Skoputsaren.pdf

Seriens ***första*** novell: https://www.simonjensen.com/pdf/Ett_dygn_i_Zez.pdf

Översikt: https://www.simonjensen.com/texts/?genre=short_story

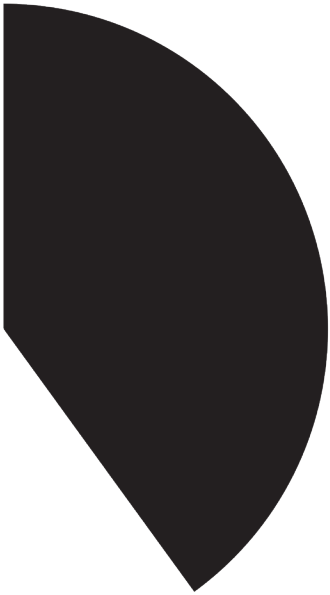

Bakom pseudonymen Simon F. Kant gömmer sig en amerikansk poet som tyvärr gick bort 2022. Han brevväxlade med Simon K. Jensen i en del år, och innan sin död överlät han rättigheterna till sin novell *Död Råtta* till honom. Novellen har översatts, delats upp i tre delar och givits ut på svenska, swahili och samoanska.